T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018/217
KARAR NO : 2018/253
KARAR TR: 20.04.2018

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığıhasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : E. Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. R.K.E.
Davalı : Kilis İl Özel İdaresi
Vekili : Av. M.Y.G.

O L A Y: Davacıvekilidavadilekçesindeözetle; müvekkili şirket tarafından sigortalanan 63 HZ... plakalı aracın, Kilis İli, Kocalar Mezrası'nda yolun sağ şeridinde meydana gelen kısmi çökme nedeniyle yoldan çıkarak gidiş istikametine göre sağ tarafta bulunan şarampol bölüme yan yatarak devrilmesi sonucunda hasar gördüğünden bahisle araçta meydana gelen zarar nedeniyle sigortalıya ödenen 16.655,00-TL'nın ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idareden tazmini istemiyle idariyargı yerinde dava açmıştır.

GAZİANTEP 1. İDARE MAHKEMESİ:28.5.2014 gün ve E:2013/1649, K:2014/401 sayı ile,2918 sayılı Yasanın 110. maddesi uyarınca, Karayolları Trafik Kanunundan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceği öngörülmüş olup, dava konusu tazminata sebep olan hasarın da, karayolunda meydana geldiği anlaşıldığından, bu davanın adli yargıda görülmesi gerektiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi:24.12.2014 gün ve E:2014/2606, K:2014/3399 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesi uyarınca İdare Mahkemesince verilen karar usul ve hukuka uygun olup, bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığından, itiraz isteminin reddi ile kararın onanmasına karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Kilis 2. Asliye Hukuk Mahkemesi (Asliye Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla)29.11.2016 gün ve E:2015/77, K:2016/707 sayı ile, yapılan yargılama, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamından; meydana gelen kazada sigortalı araç sürücüsü ve davalının kusurunun bulunmadığının tespit edildiği bu nedenle davacının ödediği bedeli davalıdan rücuen talep edemeyeceği anlaşıldığından açılan davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi :22.5.2017 gün ve E:2017/609, M:2017/661 sayı ile, tazminata konu olayın davalı idarenin bakım ve onarımdan sorumlu olduğu yoldaki kısmi çökmeden (hizmet kusuru) kaynaklandığının ileri sürüldüğü, buna göre davanın idari yargı yerinde açılması ve görülmesi gerektiği, ilk derece mahkemesinin davayı yargı yolu yönünden reddetmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulmasının, doğru olmadığı anlaşıldığından, davacı vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nın 353/1-a,3 maddesi uyarınca kabulü ile mahkeme kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

KİLİS 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ (ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ SIFATIYLA):7.9.2017 gün ve E:2017/190, K:2017/114 sayı ile, bozmaya uyarak, dava konusu olayın idarenin bakım ve onarımından sorumlu olduğu yoldaki çökmeden kaynaklandığı anlaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu yönünde kanaate varıldığı ve İdare Mahkemesinin kararının kesinleştiği anlaşıldığından 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi gereğince dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir, dava dosyası 5.3.2018 tarih ve E:2017/190 sayılı üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş olup, 14.3.2018 tarihinde kayda girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Birgül KURT ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 20.04.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması

gerekmektedir.

1-2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olanbir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki,başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına da karar verilmiştir.

Bu haliyle, Kilis 2. Asliye Mahkemesi'nce re'sen yapılan başvuru, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamaktadır.

Ancak, idari ve adli yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; Şirkete sigortalı vasıtanın geçirdiği trafik kazası neticesinde hasarlandığı, bahis konusu olay neticesinde vasıtada maddi hasarın meydana geldiği; tespit edilen hasar bedelinin sigortalı vasıta sahibine ödendiği, olayın meydana gelişinde davalı idarenin yol kusurunun tespit edildiği, meydana gelen hasar nedeniyle sigortalısına tazminat ödeyen şirketin kusur nispetine göre faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle davanın açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak

davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Kilis 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin (Asliye Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla)2247 sayılı Yasa'nın 19. madde kapsamında görülen 12.9.2017 gün ve E:2017/190, K:2017/114 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kilis 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin (Asliye Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla)2247 sayılı Yasa'nın 19. madde kapsamında görülen 12.9.2017 gün ve E:2017/190, K:2017/114 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 20.04.2018 gününde Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Alaittin Ali ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDINKURT	Birgül VARLI	Turgay Tuncay

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 20.04.2018

ÜYE
Turgay Tuncay VARLI